МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

Львівський державний університет внутрішніх справ

факультет № 1 (з підготовки фахівців для органів досудового розслідування Національної поліції України)

кафедра загальноправових дисциплін

СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НОРМОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ

Назва освітньо-професійної програми	Право (поліцейські)
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	08 «Право»
Назва спеціальності	081 «Право»
Вид навчальної дисципліни	обов'язкова
Мова викладання	українська
Рік навчання	перший

Львів
2024

Силабус навчальної дисципліни «Нормотворча діяльність» для підготовки здобувачів за ОПП «Право (поліцейські)» другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

РОЗРОБНИК:
Доцент кафедри загальноправових дисциплін
факультету № 1 (з підготовки фахівців для органів
досудового розслідування Національної поліції України)
к.ю.н., доцент **Шишко Валерій Валерійович**

Силабус навчальної дисципліни «Нормотворча діяльність» схвалено на засіданні кафедри загальноправових дисциплін факультету № 1 (з підготовки фахівців для органів досудового розслідування Національної поліції України) ЛьвДУВС, протокол № 1 від 11.12.2024 р.

Т.в.о. завідувача кафедри
загальноправових дисциплін
факультету № 1 (з підготовки фахівців для органів
досудового розслідування Національної поліції України)
к.ю.н., доцент
Роман ДЕМКІВ
11.12.2024

© Львівський державний університет
внутрішніх справ, 2024

1. ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Семестр навчання	2 семестр
Обсяг	3 кредитів ЄКТС (90 годин)
Анотація	У юридичній літературі все частіше відзначається нагальна потреба розробки теорії нормотворчості. Якщо реалізація юридичних норм, досягнення зазначених у них цілей – це одна з найважливіших сторін життя права, то нормотворчість, встановлення юридичних норм за допомогою видання нормативно-правових актів – інша, не менш важлива сторона, що передує реалізації юридичних норм. Нормотворча діяльність органів державної влади, її поняття, зміст, правове регулювання є однією з актуальних проблем в Україні, яка, попри досить великий обсяг теоретичних досліджень, залишає відкритим питання законодавчої регламентації та практичної реалізації нормотворчого процесу взагалі та правоохоронних органів зокрема. Саме нормотворча діяльність займає одне з важливих місць у системі факторів, від яких залежать позитивні результати формування правової системи країни в умовах проведення правової реформи, результати нормотворчої діяльності відображають загальне враження про правову систему держави, ступінь її демократичності, розвитку, цивілізованості. Об'єктом вивчення навчальної дисципліни «Нормотворча діяльність» є система правовідносин, що виникають у сфері нормотворчої діяльності. Предметом навчальної дисципліни є нормативно-правові акти та практика їх застосування. Навчальна дисципліна «Нормотворча діяльність» є обов'язковою для викладання у закладах вищої освіти із специфічними умовами системи МВС за ОПП «Право (поліцейські)» другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».
Мета вивчення дисципліни	Метою викладання навчальної дисципліни «Нормотворча діяльність» є формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань про нормотворчість як окремий вид юридичної діяльності, з використанням попередньо набутих знань з теорії держави і права, та опанування практичними навичками розробки проектів різних видів нормативно-правових актів.

2. ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА ОПП

Інтегративна компетентність (ІК). Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері права	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) ЗК 7. Здатність приймати обґрунтовані рішення
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК 1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності СК 5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосовування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції СК 6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення,

	давати розгорнуту юридичну аргументацію СК 10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування СК 14. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх
Результати навчання (РН)	РН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання РН 4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки РН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання РН 11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції РН 16. Брати продуктивну участь у розробці проектів нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теми	**Кількість годин**			
	усього	**зокрема**		
		лекція	**практичне заняття**	**самостійна робота**
Тема 1. Правове регулювання суспільних відносин і нормотворча діяльність	9	2	2	5
Тема 2. Правова нормотворча діяльність як вид юридичної діяльності	9	2	2	5
Тема 3. Нормативно-правовий акт як основна форма (джерело) права	9	2	2	5
Тема 4. Тлумачення норм права як форма нормотворчості	9	2	2	5
Тема 5. Нормотворча юридична техніка	9	2	2	5
Тема 6. Експертиза нормативно-правових актів	9	2	2	5
Тема 7. Особливості законодавчого процесу	9	2	2	5
Тема 8. Поняття, ознаки, види підзаконної нормотворчості	9	2	2	5
Тема 9. Локальна нормотворчість як особливий вид підзаконної нормотворчості	9	2	2	5

Тема 10. Адаптація законодавства України до законодавства Європейського Союзу	9	2	2	5
Всього	**90**	**20**	**20**	**50**
Підсумковий контроль	**Залік**			

4. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ І КОНТРОЛЮ

Проведення занять та консультацій	Усі здобувачі вищої освіти незалежно від форми навчання зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені ОПП. Аудиторні заняття проводяться за розкладом відповідної групи у вказаних аудиторіях. Пропуски занять відпрацьовуються. Консультування проводиться за розкладом консультацій науково-педагогічного працівника, розміщеним на інформаційному стенді (сторінці кафедри на сайті ЛьвДУВС) кафедри за адресою: м. Львів, вул. Городоцька, 26 (або через e-mail викладача).
Відпрацювання пропущених занять	Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у ЛьвДУВС порядок відпрацювання пропущених навчальних занять та незадовільних оцінок визначається деканатом факультету / кафедрою та доводиться до відома здобувачів вищої освіти. Відповідно до графіку затвердженого на кафедрі відпрацювання відбуваються з 16.00 до 18.00, або у формі відеоконференцій із застосуванням засобів дистанційного навчання ZOOM
Допуск до підсумкового контролю	Підсумковий контроль у формі заліку проводиться після проведення всіх видів занять, передбачених робочою навчальною програмою відповідної навчальної дисципліни. Оцінювання здійснюється за результатами накопичених балів із аудиторної та самостійної робіт (розділ 4 Положення Про організацію освітнього процесу у ЛьвДУВС https://www.lvduvs.edu.ua/uk/lvsuia/legal-framework/provisions-orders.html)
Система оцінювання	Оцінювання рівня досягнення програмних результатів навчання проводиться шляхом поточного оцінювання, оцінювання самостійної роботи та підсумкового оцінювання. **Поточне оцінювання** застосовується для визначення рівня досягнення програмних результатів навчання на практичних заняттях. **Оцінювання самостійної роботи** здійснюється шляхом підготовки презентацій (2 бали); написання реферату (2 бали), тестових завдань (2 бали), тез наукового повідомлення (3 бали), наукової статті (6 балів), наукової роботи (5 балів) для участі у конкурсі наукових робіт з використанням відповідних критеріїв та бальної шкали відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у ЛьвДУВС. **Оцінювання знань та умінь на практичних заняттях здійснюється за п'ятибальною шкалою** за такими критеріями: Оцінка «**Відмінно**» виставляється, якщо питання розкрито повністю, здобувач вищої освіти вільно орієнтується в матеріалі на рівні творчого використання, практичне завдання виконано повністю, самостійно, без помилок у вирішенні завдання, на запитання викладача щодо отриманих результатів надається повна та правильна відповідь. Оцінка «**Добре»** виставляється, якщо питання розкрито повністю, здобувач вищої освіти добре орієнтується в матеріалі на рівні аналогічного відтворення, практичне завдання виконано повністю, але наявні незначні

	помилки, які не впливають на позитивний результат, або на запитання викладача щодо результатів виконання практичного завдання здобувач допустив незначні помилки Оцінка «**Задовільно»** виставляється, якщо питання розкрито не повністю, здобувач вищої освіти посередньо орієнтується в матеріалі та допускає суттєві помилки, практичне завдання виконано не повністю, не виконаною залишилася хоча б одна частина практичного завдання, на запитання щодо виконання практичного завдання здобувач дає не повні відповіді, які свідчать про наявність прогалин у його знаннях. Оцінка «**Незадовільно» –** виставляється, якщо питання не розкрито або розкрито неповністю, при чому здобувач вищої освіти не орієнтується або погано орієнтується в матеріалі та робить принципові помилки, практичне завдання не виконано або виконано менше ніж на половину, у відповідях на запитання по практичному завданню здобувач демострує наявність фрагментарних уявлень про порядок виконання та одержання результатів, невміння застосовувати наявні знання, навички у практичній ситуації. **Підсумкове оцінювання рівня засвоєння програмних результатів навчання проводиться у формі заліку** за 100-бальною шкалою. Оцінювання здійснюється відповідно до п. 4.6. Положення про організацію освітнього процесу в ЛьвДУВС. **Успішність навчання оцінюється за чотирьохбальною шкалою** за такими критеріями**:** **«Відмінно» –** здобувач вищої освіти глибоко і міцно засвоїв програмний матеріал; вичерпно, послідовно, грамотно й логічно його викладає; володіє нормативно-правою базою; вміє обґрунтовано та грамотно відстоювати власну точку зору щодо дискусійних питань навчальної дисципліни, користуватися законодавчими і нормативними актами, а також самостійно узагальнити і викласти суть розглянутої проблеми; не відчуває труднощів з відповідями при зміні завдань (з можливих варіантів вибирає найкращу відповідь). Із загального обсягу здобувач вищої освіти правильно виконує 90–100 % завдань. **«Добре» –** здобувач вищої освіти твердо знає весь програмний матеріал; грамотно і по суті викладає його; не допускає суттєвих неточностей при виборі відповіді, тобто вибирає правильну, але не найкращу відповідь; правильно застосовує теоретичні положення при розв'язанні практичних завдань, володіє необхідними навичками і прийомами їх виконання, але для визначення дійсного ступеня знань здобувача вищої освіти науково-педагогічний працівник змушений задавати додаткові запитання і уточнити окремі відповіді; вміє розв'язувати ситуаційні завдання середньої важкості. Із загального обсягу здобувач вищої освіти правильно виконує 75–89 % завдань. **«Задовільно» –** здобувач вищої освіти знає тільки основний матеріал, передбачений програмою, але не засвоїв його деталей; припускається неточностей; обирає недостатньо чіткі формулювання; порушує послідовність у викладенні програмного матеріалу; проявляється невпевненість у вирішенні завдань практичного характеру. Здобувач вищої освіти спроможний розв'язати прості завдання. Із загального обсягу здобувач вищої освіти правильно виконав 60–74 % завдань. **«Незадовільно» –** здобувач вищої освіти не знає значної частини програмного матеріалу; допускає суттєві помилки при формулюванні

	основних положень навчальної дисципліни; з великими труднощами використовує теоретичні відомості при виконанні завдань; не вміє встановити причинно-наслідкові зв'язки основних явищ. Із загального обсягу здобувач вищої освіти правильно виконав не більше 59 % завдань.
Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті	Здобувачі вищої освіти, мають право звернутися в порядку, визначеному Положенням про порядок визнання у Львівському державному університеті внутрішніх справ результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, щодо визнання таких результатів. Критерії оцінки знань здобувачів вищої освіти, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, визначаються згідно із Положенням про порядок визнання у Львівському державному університеті внутрішніх справ результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, та Положенням про організацію освітнього процесу у Львівському державному університеті внутрішніх справ, виходячи з із того, чи здобувач ініціює визнання результатів такого навчання з навчальної дисципліни загалом, окремого розділу навчальної дисципліни (3-х чи більше тем), однієї або 2-х тем, індивідуального (індивідуальних) завдання (завдань). Здобувач вищої освіти може звернутися за консультацією щодо форм неформальної та інформальної освіти, результати яких можуть бути визнані за цією навчальною дисципліною до науково-педагогічного працівника, який проводить аудиторні заняття в навчальній групі або до завідувача кафедри.
Шкала підсумкового оцінювання	Відображена у Положенні «Про організацію освітнього процесу у ЛьвДУВС» https://www.lvduvs.edu.ua/uk/lvsuia/legal-framework/provisions-orders.html

5. ЛІТЕРАТУРНІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

Основна література

1. Кельман М. С., Котуха О. С., Коваль І. М. Загальна теорія держави і права: підручник / за заг. ред. доктора юридичних наук, професора М. С. Кельмана. Тернопіль, 2018. 804 с.
2. Нормотворча діяльність : навчальний посібник /кол. авторів ; за ред. В. В. Шишка. Львів : ЛьвДУВС, 2024. 400 с.
3. Попова О.В. Нормотворчий процес та правозастосування: навчальний посібник. Київ: НУБіП України, 2022. 168 с.
4. Тетарчук В. І. Теорія держави і права: навчальний посібник для підготовки до іспитів. 2021. 184 с.
5. Тетарчук І., Дяків Т. Теорія держави і права: навч. посіб. для підготовки до іспитів. К.: Центр навчальної літератури. 2020. 184 с.

Методичне забезпечення

1. Шишко В.В. Нормотворча діяльність: програма навчальної дисципліни. Львів: ЛьвДУВС, 2024.
2. Шевців М.Б. Нормотворча діяльність: робоча програма навчальної дисципліни. Львів: ЛьвДУВС, 2024.
3. Шевців М.Б. Нормотворча діяльність: плани проведення практичних занять. Львів: ЛьвДУВС, 2024.
4. Шевців М.Б. Нормотворча діяльність: методичні рекомендації для підготовки до практичних занять. Львів: ЛьвДУВС, 2024.
5. Шевців М.Б. Нормотворча діяльність: методичні рекомендації для самостійної роботи. Львів: ЛьвДУВС, 2024.

Інформаційні ресурси

1. http://instzak.rada.gov.ua/ Інститут законодавства Верховної Ради України
2. http://www.aprnu.kharkiv.org/ Національна академія правових наук України
3. http://www.nbuv.gov.ua/ Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського
4. https://nlu.org.ua/ Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого
5. http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/title4.php3 Наукова бібліотека імені М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка
6. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_575#Text